

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดและดำเนินการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของกรมการฝึกหัดครู โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาคานจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียน เครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์การสอน การจัดการวางเรียน การวัดผลและการประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร 2 กลุ่ม คือ ผู้จัดและดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ที่เปิดโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษามาแล้วอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 14 แห่ง รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 364 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 307 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.34

นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ โดยคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัญหาที่ประสบของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าซี (Z-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้จัดและดำเนินการฝึกอบรม พบว่า ผู้จัดและดำเนินการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 31-35 ปี รับราชการมาแล้ว 6-10 ปี สังกัดกรมการฝึกหัดครูและปฏิบัติงานอยู่ในภาควิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี สาขาวิชา เอกพลศึกษา มีตำแหน่งงานทางวิชาการเป็นอาจารย์ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่ง

ไม่มีตำแหน่งงานทางการบริหาร มีจำนวนชั่วโมงฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในภาคปฏิบัติระหว่าง 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และภาคทฤษฎีระหว่าง 1-5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนจำนวนชั่วโมงสอนนักศึกษาภาคปกติในภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีมีระหว่าง 6-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่ากัน และรวมจำนวนชั่วโมงที่ต้องฝึกอบรมและสอนทั้งหมดมีระหว่าง 26-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับจำนวนวิชาที่ฝึกอบรมและสอนในภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีมีจำนวน 2 วิชา ต่อภาคเรียนเท่ากัน และรวมจำนวนวิชาที่ต้องฝึกอบรมและสอนทั้งหมดมี 5 วิชาต่อภาคเรียน

ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 26-30 ปี ทำงานมาแล้ว 6-10 ปี ส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมีวุฒิป.ม. ที่เคยผ่านการอบรมพลศึกษามาแล้ว ที่ตั้งโรงเรียนหรือหน่วยงานส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภออื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่อำเภอเมือง ส่วนระยะทางจากบ้านถึงศูนย์ฝึกอบรมและวิทยาลัยครู ระหว่าง 41-60 กิโลเมตรเท่ากัน ในระหว่างการฝึกอบรมมีหน้าที่เป็นผู้สอนในระดับประถมศึกษา และกำลังสอนวิชาพลศึกษา เมื่อผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้วก็ต้องสอนวิชาพลศึกษาอีกเช่นกัน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 1 โดยได้รับเงินเดือนอยู่ในระดับ 3 ส่วนจำนวนผู้รวมชั้นเรียนในวิชาเอกพลศึกษามีจำนวน 31-40 คน

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ในวิทยาลัยครูในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าจุดมุ่งหมายในหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว
2. ปัญหาที่ก่อกวนเนื้อหาวิชาประสบปัญหามากในเรื่องเนื้อหาวิชาเน้นทางวิชาการมากกว่ากิจกรรมที่มุ่งพัฒนาชุมชน และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับการนำไปสอน
3. ปัญหาที่ก่อกวนอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่มีปัญหา

4. ปัญหาค่านูเรียน ประสบปัญหามากเกี่ยวกับสภาวะการเงินที่ใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน และปัญหาเรื่องการเดินทางไปกลับระหว่างการฝึกอบรม
5. ปัญหาค่านเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอน ประสบปัญหามากในเรื่องความสะดวกในการใช้อุปกรณ์เพื่อการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน และเรื่องสถานที่ทำความสะอาดร่างกายภายหลังจากการเรียนภาคปฏิบัติ และประสบปัญหามากเรื่องตำราและเอกสารอ่านประกอบทั้งในวิชาภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี โดยที่ส่วนใหญ่ถือว่าเรื่องเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอนมีปัญหาโดยทั่วไปในระดับมากควย
6. ปัญหาค่านการจัดตารางเรียน ประสบปัญหามากเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียนไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้ความรู้ขาดตอนและลืมสิ่งที่เรียนไปแล้ว
7. ปัญหาค่านการวัดผลและประเมินผล ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้
8. ปัญหาค่านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประสบปัญหามากในเรื่องเงินสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยไป

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาค่านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครู 2519 ของสภาการฝึกหัดครู ซึ่งได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า "ความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรเหมาะสมกับความต้องการของสังคมไทยดีแล้ว โดยมุ่งที่จะผลิตให้นักศึกษาคือ เป็นคนดี ครูดี และมีความรู้ดี"¹

¹ หน่วยงานนิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู, รายงานการวิเคราะห์และการประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครู 2519 ของสภาการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จักรเพ็ชรการพิมพ์, 2522), หน้า 247.

ปัญหาทางค่านเนื้อหาวิชา จากการวิจัยพบว่า เนื้อหาวิชาเป็นวิชาการมากกว่า กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาชุมชนและเนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับการนำไปสอน

ความเป็นเลิศทางวิชาการยอมนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าของวิชาชีพพลศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม การนำเอาวิชาความรู้ นั้น ๆ ไปยกระดับทางค่านกัณฑ์พลศึกษาของชุมชน เป็นสิ่งสำคัญมาประการหนึ่งของสังคมไทยในปัจจุบัน อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดทางค่านอุปกรณและเครื่องอำนวยความสะดวกของชุมชนในชนบท จึงทำให้เกิดช่องว่างในการนำเอาวิชาการและความรู้ที่ได้รับใหม่ ๆ ไปใช้ในชนบท ซึ่งปัญหานี้จะมีลักษณะคล้าย ๆ กับปัญหาอีกข้อหนึ่งที่ว่า ปัญหาค่านเนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับการนำไปสอน ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุที่นักศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการขาดการออกฝึกสอน ภายใต้งานนี้เทศของอาจารย์ จึงทำให้ขาดประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งต่อการนำไปใช้สอนวิชาพลศึกษาไปอย่างน่าเสียดาย นอกจากนี้แล้วการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 โดยไม่มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรฝึกหัดครู จึงขาดความสอดคล้อง ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน¹ จึงเป็นปัญหาต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่จะนำความรู้ไปใช้สอนดังกล่าว

ปัญหาค่านผู้เรียน จากการวิจัยพบว่า ประสบปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางค่านการเงินที่ใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียน และปัญหาเรื่องการเดินทางไปกลับระหว่างการฝึกอบรม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประสบปัญหาทางค่านการเงิน โดยได้รับเงินเดือนอยู่ในระดับ 3 เมื่อมาเข้ารับการฝึกอบรมวิชาเอกพลศึกษา นอกจากจะต้องจ่ายเงินค่าหน่วยกิตแล้ว ในการเรียนภาคปฏิบัติยังต้องจ่ายค่าวัสดุฝึก ค่าอุปกรณ์ ค่าชุดฝึก และค่ากิจกรรมประกอบการเรียนการสอน เมื่อเอามารวมกับค่าใช้จ่ายภายใน

¹บุญสม มาร์ติน, "ค่ากลาง เปิดประชุมปฏิบัติการโครงการปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครู" การประชุมปฏิบัติการโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2523), หน้า 9.

ครอบครัว ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับศูนย์ฝึกอบรมด้วยแล้ว ทำให้ผู้เรียนได้รับความลำบากและสิ้นเปลืองมาก

ปัญหาค้นเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ จากการวิจัยพบว่า ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ เพื่อการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน และมีปัญหาภายในเรื่องสถานที่ทำความสะอาดร่างกายหลังจากการเรียนภาคปฏิบัติ

นอกจากนี้แล้วยังประสบปัญหาภายในเรื่องขาดตำราและเอกสารอ่านประกอบทั้งในวิชาภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และเมื่อพิจารณาทุกแง่มุมแล้ว ส่วนใหญ่ประสบปัญหาภายในค่านเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอน ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เคลลี่ (Kelly) กับคณะ ที่ได้ร่วมกันวิจัยเรื่องการฝึกหัดครูในประเทศไทย ซึ่งได้ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอนว่า "ขาดเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การสอน"¹ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ประสบปัญหาอย่างมากในค่านเครื่องอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การสอน อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการฝึกอบรมวิชาเอกพลศึกษา

ปัญหาค้นการจัดการวางเรียน จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียนไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้ความรู้ขาดตอนและลืมสิ่งที่เรียนไปแล้ว สาเหตุนี้เนื่องมาจากการจัดฝึกอบรมในวันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นส่วนใหญ่ ต้องทิ้งช่วงการอบรมไปนาน จึงทำให้ลืมทักษะหรือความรู้เดิม ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศิลปชัย สุวรรณธาดา ได้กล่าวไว้ว่า "ตารางฝึกหัด ความยาวของช่วงฝึกหัด และความถี่ของการฝึกหัด

¹Edward J. Kelly, Henry J. Hermanwich and A. Smith, "Teacher Education in Thailand : Problem and Prospects," สรุปรายงานการวิจัยของคณะวิจัยชาวต่างประเทศเกี่ยวกับการฝึกหัดครูในประเทศไทย (พระนคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2515), หน้า 18-22.

มีผลต่อการเรียนรู้ทักษะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การฝึกหัดช่วงสั้นมีผลดีกว่าการฝึกหัดช่วงยาว¹ ประกอบกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีภารกิจงานประจำมาก จึงไม่ได้ทุ่มเทเวลาทั้งหมดให้กับการเรียนรู้อย่างเต็มที่

ปัญหาคำถามการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตร จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหา มากในเรื่อง เงินสนับสนุนการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตรและการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตรวิชา ภาคปฏิบัติน้อยไป ผู้วิจัยเห็นว่าในปัญหาประการแรกนั้น เนื่องจากการเก็บเงินค่ากิจกรรม นักศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เหมือนนักศึกษาภาคปกติ จึงยอมจะมี ปัญหามากในการหาเงินมาสนับสนุนการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตร

สำหรับปัญหาการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาคปฏิบัติน้อยไปนั้น อาจจะมี สาเหตุมาจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเวลาการฝึกอบรมน้อย อาจารย์ผู้สอนเกรงว่าจะสอน ได้ไม่ครบเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบกับการขาดเงินอันเป็นอุปสรรคสำคัญ จึงทำให้การ จกคิจกรรรมเสริมหลักสูตรภาคปฏิบัติน้อยไป อันเป็นการขัดกับหลักการฝึกอบรมครูและบุคลากร ทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษาอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากถรรคนพบปัญหาในการจกคิจกรรรมเสริมหลักสูตรและบุคลากรทางการ ศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอแนะ แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไว้อย่างต่อไปนี้

1. ควรจะได้จัดดำเนินการให้มีกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเอา ความรู้ความสามารถทางด้านเนื้อหาวิชาไปใช้เพื่อพัฒนาชุมชนได้มากขึ้น เช่น กิจกรรมทาง คำนการเป็นผู้นำเยาวชน กิจกรรมการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาให้แก่ท้องถิ่น กิจกรรมการจัดการ

¹ ศิลปชัย สุวรรณธาดา, การเรียนรู้ทักษะการเคลื่อนไหวภาคปฏิบัติการ (ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 3.

แข่งขันกีฬา การจัดทำหรือผลิตอุปกรณ์ทางด้านการพลศึกษาให้แก่ท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถดำเนินการออกมาในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง และในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. ควรจะมีการปรับปรุงวิธีการสอนซึ่งเน้นหนักไปในรูปแบบของการส่งเสริมให้ผู้ได้รับการฝึกอบรมนำเอาความรู้ทางค่านิยมวิชาไปประยุกต์ใช้ในการสอนพลศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งผู้ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่

3. ในด้านปัญหาเกี่ยวกับผู้ได้รับการฝึกอบรม ทางวิทยาลัยควรจะได้เปิดศูนย์ฝึกอบรมนอกวิทยาลัยเพื่อลดปัญหาทางด้านการเดินทางไปกลับ ควรมีการจัดเตรียมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน โดยนำเงินค่าวัสดุมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อช่วยลดปัญหาทางด้านการเงินของผู้ได้รับการฝึกอบรมแต่อย่างไรก็ตาม ผู้ได้รับการฝึกอบรมเองก็ต้องเตรียมการให้พร้อมและมีความรับผิดชอบตนเองอย่างสูงด้วย

4. จัดให้มีการบริการทางค่านิยมในการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ได้รับการฝึกอบรมได้ใช้บริการอย่างสะดวกและกว้างขวางยิ่งขึ้น

5. จัดบริการสถานที่ให้อ่านนวยต่อการฝึกอบรม เช่น สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สถานที่ทำความสะอาดร่างกาย ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างรวดเร็วและเกิดผลดีต่อผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก

6. จัดให้มีเอกสาร วารสาร ค่ำรา เพื่อให้ผู้ได้รับการฝึกอบรมได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางด้านการเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในเรื่องโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา เป็นไปอย่างกว้างขวางและเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้

1. ติดตามผลการปฏิบัติงานทางด้านการพลศึกษาของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว
2. ศึกษาวิจัยในด้านการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย